

După un consult medical, la Zürich, Octavian Goga vine invitat de Blaga la Berna, unde urmează un tratament împotriva hipertensiunii arteriale, prescris de profesorul Dr. Koher. Vreo trei săptămîni, cei doi poeți (de la stînga la dreapta, în picioare Blaga și Goga) și familiile lor locuiesc în aceeași pensiune, prilej de regăsire și accentuare a vechii prietenii.

Veturia Goga își rememorează un episod hazliu povestit de Blaga aflat în vizită la Ciucea, episod din care transpare umorul puțin cunoscut al poetului: la Lisabona, fostul titular al legației române era poreclit „Catafalc“ pentru ținuta sa rigidă, pentru morga subliniată de portul exclusiv al costumelor negre. Mic de statură, diplomatul dispusese să fie tăiate picioarele foarte înalte ale patului în care dormea la legație, care-l incomodau cînd urca în pat. Proprietarul clădirii și mobilierului legației ceruse despăgubiri pentru „amputarea“ mobilei, pretinzînd că patul constituia o piesă istorică, deosebit de valoroasă. În această situație i se ceruseră din țară lămuriri oficiale noului titular al legației, Lucian Blaga. În răspunsul său, își amintește Veturia Goga, poetul conchidea cu vădită ironie, în apărarea fostului diplomat: „Este explicabil că a dat dispoziția de a se tăia din picioarele patului, deoarece se simțea în el înălțat ca pe un catafalc, și, pe deasupra, i se și spunea «catafalc».“ Firește, raportul a trezit mare ilaritate la Ministerul de Externe.

Raporturile de prietenie dintre cei doi poeți se desfășoară sub orizonturi largi și, în același timp, intime. În cursul unei noi călătorii peste graniță, familia Goga se oprește la Viena, unde împreună cu familia Blaga, care se afla acolo cu rosturi

oficiale, vizitează muzee, expoziții, opera și teatrul vienez. Iată o secvență din capitala Austriei, executată (ca și fotografia precedentă) de către Veturia Goga, posesoare a unui aparat fotografic cu auto-declanșator.

Era greu să-i clintеști pe cei doi — relatează doamna Goga — din me-reu reluatele lor discuții despre artă, filozofie, literatură. Goga aprecia vasta cultură a lui Blaga, obiectînd uneori dacă nu cum-va se hrănește prea mult din operele gînditorilor germani, pînă la urmă conchizînd totuși că inspirația blagiană își are filonul a-dînc în geniul poporului și mitologiei noastre. „Aici, în infinitul românesc, trebuie căutată confluența creației“, adaugă Veturia Goga, rememorînd o afirmație a soțului ei.

În 1939, revenit în țară după lungul itinerar prin străinătate, Blaga trece pe la Ciucea unde, cu un an în urmă, flacăra vieții lui Goga se stinsese. De astă dată venea la un mormînt al cărui cult îl veghea cu pioșenie o ființă care preschimba așezarea familială într-un loc de sacru pelerinaj.

În multe rînduri, apoi, pașii lui Blaga se îndreptau spre mausoleul lui Goga. Uneori zăbovea în biblioteca de peste zece mii de volume, printre prețioasele opere de artă, colecțiile de icoane vechi și tablouri de Tonitza, Dărăscu, Ressu. Privea cum pe biroul poetului mai așteaptă să fie aprinsă lampa arabă ce i-o trimisese din străinătate.

Geanina Luca își amintește o remarcă metaforică a lui Blaga, privind-o pe Veturia Goga pe cînd așeza la mausoleu cu mîna ei mozaicul albastru, placă lîngă placă: „mausoleul este ca

